

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pecsénye Erzsébet ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Lantos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lantos Bálint ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. december 2. napján meghozott 5.P.21.919/2014/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, a felperes részéről Pf.3. sorszám alatt előterjesztett és Pf.4. sorszám alatt kiegészített csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 66.675 (Hatvanhatezer-hatszázhetvenöt) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására fizessen meg az államnak 128.000 (Százhuszonnyolcezer) forint elsőfokú eljárási és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes szolgálati viszonya 2004. december 5-én a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény alapján, nyugállományba helyezéssel szűnt meg. Dr. **P.S.** belügyminiszter a **N.** című újságnak 2014. április 2. napján adott interjújában újságírói kérdésre többek között az alábbi nyilatkozatot tette:

„Senkit nem aláztunk meg. Ezt vissza kell utasítanom. Ami a szolgálati nyugdíjasokkal történt, része annak a rendteremtésnek, amit a választások után elkezdtünk. Számomra a kérdés az, hogy ezek az emberek éltek, vagy visszaéltek a jogaikkal. Minden egyes esetet megvizsgáltattam, és nem találtam olyan ügyet, amelyben ne merült volna fel valamiféle visszaélés gyanúja. Azt pedig látni kell, hogy a társadalom eddig sem fogadta el, hogy valaki 39 évesen, leszállékolt nyugdíjas rendőrként pár nappal a leszerelése után már nyugdíj mellett dolgozzon, olykor keményebb fizikai munkát végezzen, mint amilyenre a szolgálata kötelezte”.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy dr. **P.S.** belügyminiszter a **N.**-nek adott interjújában valótlanul állította, hogy minden egyes szolgálati nyugdíjas ügyét megvizsgáltatta és a vizsgálata során nem talált olyan ügyet,

amelyben ne merült volna fel valamilyen visszaélés gyanúja. A belügyminiszter valótlan tartalmú állításával megsértette a felperes becsületét és jóhírnevét. Ezzel összefüggésben 1.000.000 forint sérelemdíj és a perköltség megfizetésére kérte alperes kötelezését.

Alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint, a sérelmezett kijelentés alapján a felperes személye konkrétan nem azonosítható be, ezért a becsületét és a jóhírnevét nem sértheti. A felperesnek nincsen keresetösségi joga, felperes konkrét személye a nyilatkozatban nem azonosítható. A szövegkörnyezetéből kiragadott egyetlen mondat önmagában valóban tűnhet tényállításnak, de semmiképpen nem sértő tényállítás. Azonban az interjú teljes szövegét figyelembe véve az inkább a korábban hatályos szolgálati nyugdíjrendszerről alkotott negatív véleménynyilvánításnak tekinthető, amelynek nincs felperes személyére vonatkozó jóhírnevet sértő tartalma.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy dr. **P.S.** belügyminiszter a **N.-**nek 2014. április 2. napján adott interjújában valótlanul állította, hogy minden egyes szolgálati nyugdíjas ügyét megvizsgáltatta, és a vizsgálat során nem találtak olyan ügyet, amelyben ne merült volna fel valamilyen visszaélés gyanúja. Ezzel megsértette a szolgálati nyugdíjas felperes személyiségi jogait a becsületre és a jóhírnévre vonatkozóan. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 500.000 forint sérelemdíjat és 14.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A le nem rótt 60.000 forint kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy az az állam terhére marad.

A keresetről a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdése alapján, továbbá a 2:43. § b) pontja, 2:45. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott. A felperes keresetösségi jogát a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése alapján fogadta el, mely szerint a közösség bármely tagja jogosult a személyiség lényeges vonásának minősülő közösséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni. A közösség bármely tagja a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének kivételével, a személyiségi jogok megsértésének valamennyi szankcióját érvényesítheti. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, a felperes egészségügyi okból szolgálati nyugdíjba került rendőrök közösségének tagjaként alappal léphet fel a személyében és jelen perben a jogsértés megállapítása iránt. Mivel a felperes nyugdíjba vonulásának körülményeire, utólagos felülvizsgálatára bizonyító dokumentumok nem állnak rendelkezésre, ez azt jelenti, hogy a felperes ügyét nem vizsgálták. Ezért a belügyminiszter az interjújában valótlanul állította, hogy minden egyes szolgálati nyugdíjas ügyét megvizsgáltatta, ezzel a nem valós tényállítással a felperes becsületéhez és jóhírnévhez fűződő személyiségi joga is sérült. Ezzel összefüggésben a felperes sérelemdíjat követelhet, melynek mértékét a 2:52. § (3) bekezdése szerint kell meghatározni. Rámutatott, hogy a felperes hosszú életpálya után, egészségügyi okok miatt került nyugállományba, az interjújában elhangzottakkal erre a nyugdíjazásra csalás árnyéka vetült. A belügyminiszter az interjújában lényegében azt nyilatkozta, hogy minden szolgálati nyugdíjas ügyében találtak valamilyen visszaélésre utaló gyanút. Visszaéléssel gyanúsítani, gyanúba vonni olyan személyek közösségét melynek minden tagja személy szerint azonosítható, sértőnek tekinthető, még akkor is, ha a személyek közösségéből konkrét neveket nem említettek. Ezért a bíróság mérlegelési jogkörben eljárva 500.000 forint sérelemdíjat határozott meg, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. A perköltségről a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen alperes fellebbezést, felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Alperes fellebbezésében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján változtassa meg, a felperes keresetét pedig utasítsa el, marasztalja felperest a felmerülő perköltségben. Amennyiben a megváltoztatás az elsőfokú eljárásnak a másodfokú eljárásban nem pótolható hiányosságai miatt nem lehetséges, a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását.

Megítélése szerint, az elsőfokú bíróság a felperes keresetőségi jogát tévesen alapította a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésére, ugyanis felperes keresetének jogalapjául a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését és a 2:43. § b) pontját jelölte meg, sérelemdíj iránti igényét pedig, a Ptk. 2:53. § (1) bekezdésére alapította. Az elsőfokú bíróság teljes mértékben elfogadta a felperes álláspontját és azt, hogy az egészségügyi okból szolgálati nyugdíjba került rendőrök közösségét alperes kijelentésével megsértette. Mindezt pedig anélkül tette meg, hogy a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésének feltételei fennálltak volna. A jogalkotó ugyanis a kollektív személyiségi jogvédelmet csak bizonyos alapjogok tekintetében és korlátozásokkal teszi lehetővé, biztosítva azt, hogy csak az indokolt és kirívó jogsértés kerüljön szankcionálásra. A hivatkozott rendelkezés szerint, a közösség tagja a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, illetve valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez tartozásával összefüggésben a közösséget ért jogsértés esetén jogosult személyiségi jogát érvényesíteni. Téves a bíróságnak ezért az az álláspontja, mely szerint a felperes az egészségügyi okból szolgálati nyugdíjba került rendőrök közösségének tagjaként alappal lépett fel jelen perben a jogsértés megállapítása iránt. Az, hogy a felperes szolgálati nyugdíjas, nem tekinthető személyisége lényegi vonásának. A belügyminiszter nyilatkozatából nem állapítható meg, hogy a szolgálati nyugdíjas rendőrök mely csoportjára utalt, kik azok, akiknek az ügyét felülvizsgáltatta, kiknél merült fel a visszaélés gyanúja, így az sem állapítható meg, hogy a felperes egyáltalán ahhoz a csoporthoz tartozik-e, akikre a belügyminiszter utalt a nyilatkozattétele során. Pontosan körül nem határozható közösség esetében pedig hiányzik az a csatorna, amely e közösséget ért sérelmet átvezeti a közösség tagjára. Az sem került tisztázásra, hogy a kijelentéssel mely közösséget érte a sérelem, illetve a feltételezett sértés valótlan állítása felperes személyiségének melyik lényeges vonásával áll összefüggésben. Álláspontja szerint, a belügyminiszteri interjú tartalma nem értékelhető semmilyen közösség számára súlyosan sértőnek vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántónak.

Felperes csatlakozó fellebbezésében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a teljes keresetnek adjon helyt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ugyanis a tényállás kellő feltárását követően helytelen jogi következtetésre jutott. A felperes keresetőségi jogát a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése alapján fogadta el, erre való felperesi indítvány hiányában, holott felperes kereseti kérelmében, de a per során egyetlen beadványában sem hivatkozott a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésére, természetes személyként a személyiségi jogok általános védelme alapján, személyesen kezdte meg a személyiségi jogainak érvényesítését. Nem a közösség tagjaként, a közösséget sértő, rá átsugárzó sérelem miatt fordult a bírósághoz, hanem az ő személyét érintő belügyminiszter által tett olyan valótlan tényállítás miatt, mely alkalmas a felperes értékelésének hátrányos befolyásolására. A perben a felperesi álláspont kifejtése során a közösségre való hivatkozás abban a kontextusban került megemlítésre, hogy a szolgálati nyugdíjasok közössége egyenként is azonosítható személyekből áll, melynek felperes a tagja. Ekként a BH1998. 330. számú eseti döntés szerint igényt érvényesíthet. Alperes azt állította, hogy minden egyes szolgálati nyugdíjas ügyét megvizsgáltatta, ezzel beazonosíthatóvá vált. Ebből pedig az állampolgár arra a következtetésre juthatott, hogy a felperes csalással került nyugdíjba.

Sérelmezte az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj mértékét. Az elsőfokú bíróság ugyan azt részletesen indokolta, hogy a felperesre a család árnyéka vetült, holott hosszú életpálya után egészségügyi okok miatt került nyugállományba. Azt azonban nem rögzítette és nem is indokolta, hogy a keresetet mely okok miatt találta eltúlzottnak és milyen körülmények miatt döntött úgy, hogy a kért sérelemdíj fele is elegendő a felperest ért sérelem orvoslására. Álláspontja szerint, az 1.000.000 forint összegű sérelemdíj olyan kerek összeg, amely jelképesnek is tekinthető, hiszen a belügyminiszter a felperes nyugállományba helyezését megelőzően végzett 30 év munkája után alappal elvárható megbecsülését zúzta porrá nagy nyilvánosság előtti nyilatkozatával. Ezért kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla felperesi keresetnek megfelelően az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a sérelemdíj összegét 1.000.000 forintra emelje fel.

Alperes fellebbezése alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, a keresetet azonban tévesen értelmezte, az általa helyesen megállapított tényállásból okszerűtlen jogi következtetéseket vont le, ezáltal a kereseten túlterjeszkedett, érdemi döntése és ennek jogi indokai is jogszabálysértőek.

A felperes keresetének ténybeli alapjaként dr. **P.S.** belügyminiszter **N.** című újságnak 2014. április 2. napján adott interjújában foglalt sorokat, keresetének jogalapjául pedig a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a felperes keresetösségi jogát a keresettől eltérően és tévesen a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése alapján tartotta megalapozottnak.

A Ptk. 2:54. § (1) bekezdése szerint a személyiségi jogokat személyesen lehet érvényesíteni. A személyes igényérvényesítés általános szabálya alól kivételt képez az (5) bekezdés, mely szerint a közösség bármely tagja jogosult a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, illetve valamely nemzeti, etnikai, faji, vagy vallási közösséghez tartozásával összefüggésben a közösséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni.

A személyiségi jog érvényesítése az (5) bekezdésben foglalt esetben sem korlátlan, mert a közösséget ért sértésnek összefüggésben kell állnia a közösség tagja személyiségének lényeges vonásával, különösen a magyar nemzethez, vagy valamely nemzeti, faji, vagy vallási közösséghez tartozásával, ennek hiányában a kollektív személyiségi jogi sérelem nem szankcionálható. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az egészségügyi okból szolgálati nyugdíjba került rendőrök ezen szempont alapján a kollektív személyiségi jogi sérelem védelmét nem élvezik, mert ez a jogi tényen alapuló ismerv lehet ugyan közös, de a személyiség lényeges vonását nem képezi. Ezen tulajdonságnak ugyanis a személyösszességet összetartó közös tulajdonságnak kell lennie, amely egyben az egyén személyiségének meghatározó, lényegi része is. A szolgálati nyugdíjba vonulás ténye az identitás szempontjából nem csoportképző tulajdonság, a sérelmet a közösség tagjára nem „vezeti át”, mert nem olyan személyiségbe beépült tulajdonság, amely egyben közösségteremtő erővel is rendelkezik. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetének – erre irányuló kérelem nélkül és az eljárási szabályok (Pp. XXII. fejezet) megsértésével – a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésére alapítva adott helyt.

Az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 1. pontja szerint lényeges eljárási szabálysértés esetén a Pp. 252. § (2) bekezdésére alapított hatályon kívül helyezés csak akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése

elengedhetetlen. Erre tekintettel a lényeges eljárási szabálysértés megállapításán túl, a hatályon kívül helyezésre nem volt ok. A Ptk. 2:54. § (1) bekezdéséből következően a személyiségi jog jellegzetessége a jogosult személyiségétől való elválaszthatatlanság. Ebből következően a jogvédelem arra a személyre korlátozódik, akinek a sérelme egyértelműen megállapítható. A Kúria sajtó-helyreigazításra irányadó, de a személyhez fűződő jogi perekben is következetesen alkalmazandó PK 13. számú állásfoglalása szerint az léphet fel igényérvényesítéssel, akinek személyére a sérelmezett közlemény nevének megjelölésével, vagy egyéb módon utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető. Mindezeknek megfelelően az igényt érvényesítő részéről személyes, közvetlen érintettségre van szükség. Ha a sérelmezett közlemény az adott személyre egyedileg semmilyen módon nem utal, konkrétan rá vonatkoztatható közlést nem tartalmaz, abban az esetben nem valósul meg az igénnyel fellépő személy közvetlen érintettsége. Annak eldöntésénél, hogy a felperest megilleti-e a személyes igényérvényesítéshez szükséges anyagi jogosultság, felperes személyes érintettségének érzete nem elegendő, az harmadik személyek által is érzékelhetővé kell, hogy váljon.

A jelen perbeli esetben felperes keresetében azon közlést sérelmezte, amely szerint valamennyi szolgálati nyugdíjas ügye felülvizsgálatra került, és nem volt olyan ügy, amelyben nem merült volna fel valamiféle visszaélés gyanúja. Téves az a felperesi hivatkozás, hogy alperes ezen kijelentése egyben felperesre is vonatkozik, mert a sajtóközlemény kifejezetten felperesre még burkolt utalást sem tartalmaz, személye a sajtóközlemény tartalmából nem felismerhető. Emellett rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra is, hogy a keresetösségi jog kérdésének eldöntésénél is figyelemmel kell lenni a Kúria PK 12. számú állásfoglalásában foglaltakra. Annak megítélésénél, hogy a felperes által sérelmezett sorok felperest közvetlenül érintik-e, a szöveget a maga egészében szükséges vizsgálat tárgyává tenni, az egymással összetartozó részeket összefüggésben kell értékelni. Dr. **P.S.** belügyminiszter az interjúban 2014. április 2. napján 2010. évet követően megvalósított változásokról nyilatkozott, majd a szolgálati nyugdíjazással kapcsolatos intézkedéseit indokolta, egyben a szolgálati nyugdíjjal kapcsolatos korábbi jogszabályi rendelkezéseket bírálta. Felperes személye áttételesen sem került megemlítésre, az általánosságban szolgálati nyugdíjba vonulással kapcsolatos eljárások mikénti lefolytatására vonatkozó kijelentés felperes személyiségi jogait nem sérti.

Nem támasztja alá a felperes érvelését és keresetösségi jogát az általa felhívott BH1998. 330. és a BH1994. 8. számú eseti döntés sem. Ugyan a Legfelsőbb Bíróság mindkét esetben rámutatott arra, hogy személyiségi jogainak érvényesítése érdekében az is felléphet, akit a sajtóközleményben név szerint nem jelöltek meg, az adott tényállásokban azonban közös, hogy a kijelentések konkrét személyeket érintettek, akik személye a szöveg tartalma alapján - monogram, betöltött tisztség, lakóhely körülírása, előzmények ismertetése révén - beazonosítható volt. Az EBH2003. 843. számú eseti döntés pedig a Btk. 179. § értelmezése körében foglalt állást, a kijelentések büntetőjogi konzekvenciáit illetően.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Felperes pervesztettségére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján viselni köteles a per tárgyi illetékfeljegyzési joga miatt állam által előlegezett 60.000 forint kereseti, 48.000 forint fellebbezési és 20.000 forint csatlakozó fellebbezési illeték együttesen számított összegét, továbbá az alperest megillető és a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § alapján megállapított mértékű első- és másodfokú perköltséget.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.

a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró

s.k.

. Hegedűs Mária s.k.

bíró

A kiadmány hiteléül:
Utasi Ferencné írnok